

แนวปฏิบัติที่ดี...บูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติ
รางวัลชนะเลิศ การประกวดแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)
“บูรณาการความรู้กับสังคมสร้างบรรพบุรุษชุมชนสู่อาเซียน”
โดย อาจารย์ธานี สุคนระชาติ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ถ้าใครได้เข้าร่วมโครงการประชุมสัมมนาเครือข่ายการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล “การบูรณาการการจัดการความรู้สู่ประชาคมอาเซียน” เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ จะประทับใจกับการนำเสนอ ตลอดจนโปสเตอร์แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง “บูรณาการความรู้กับสังคมสร้างบรรพบุรุษสู่อาเซียน” ของอาจารย์ธานี สุคนระชาติ ซึ่งอาจารย์ได้เล่าถึงแนวคิดในเรื่องนี้ว่า จากเดิมได้รับมอบหมายให้สอน วิชาออกแบบ บรรพบุรุษ ๔ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน จึงมีแนวคิดว่า ทำอย่างไรให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนของเรามีเอกลักษณ์และจุดเด่นเข้าไปสู่การค้าขายในระดับอาเซียนได้ จนได้มีโอกาสพบกับ อาจารย์สัมพันธ์ สุวรรณศิริ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น ซึ่งทำวิจัยเรื่องผักตบชวา ในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง และได้ประสานงานกับคุณจินตนา ปิ่นสุวรรณ นักพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอ่างทอง

จากความต้องการที่จะพัฒนาบรรพบุรุษและต่อยอดเชิงพาณิชย์นั้น จึงเป็นที่มาของการนำนักศึกษาไปเรียนรู้เทคนิคการออกแบบโดยนำโจทย์ของชุมชนเข้ามาสู่การเรียนรู้ในห้องเรียน โดยวิธีการคือให้อาจารย์ในสาขาออกแบบบรรพบุรุษมีส่วนร่วมในการตรวจแบบ เพื่อให้แบบนั้นมีความสมบูรณ์ที่สุดเพื่อนำไปใช้ได้ หลังจากนั้นจะมีการทำต้นแบบ โดยเป็นการร่วมมือกันของทั้งอาจารย์และนักศึกษา จึงทำให้ได้ประโยชน์ทั้งอาจารย์ที่ได้ความรู้เพิ่มขึ้นในการเรียนรู้จากชุมชน และนักศึกษาเองก็ได้เรียนรู้ประสบการณ์จริง ในด้านการออกแบบ นำสิ่งที่เรียนในห้องเรียนมาใช้งานจริง ซึ่งนับเป็นประสบการณ์ที่ทำได้ยาก

ขั้นตอนหลังจากออกแบบในห้องเรียนแล้ว จึงได้นำนักศึกษาไปพบกับผู้ประกอบการ และชุมชน โดยการประสานงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอ่างทอง ว่ามีความเป็นไปได้ หรือไม่/อย่างไร ในการดำเนินการ ซึ่งในวันนั้นเองเป็นวันที่ทางมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ได้มีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับจังหวัดอ่างทอง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองเป็นประธาน และรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ด้านวิจัยและบริการวิชาการ ร่วมลงนาม และในวันเดียวกัน ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทองได้เยี่ยมชมแบบบรรพบุรุษที่เราทำให้แก่ชุมชน ที่แม่แบบที่ได้จะยังไม่ใช่แบบที่เป็นขั้นตอนสุดท้าย แต่ผลตอบรับถือว่าดี ชุมชนพอใจกับแบบของบรรพบุรุษที่ได้ในเบื้องต้น และชุมชนยังได้มอบเงินให้นักศึกษาเป็นค่าตอบแทน รวมไปถึงยังมีการจ้างงานนักศึกษาต่อเพื่อให้ออกแบบบรรพบุรุษแก่ชุมชนต่อไปอีกด้วย ในขั้นตอนต่อไปก็ได้มีการนำแบบกลับมาทำการปรับปรุงตามความต้องการของชุมชนเป็นครั้งสุดท้าย หลังจากนั้นจึงส่งแบบที่สมบูรณ์ทางไปรษณีย์ไปให้ ทางจังหวัดดำเนินการต่อ

ชุมชนก็จะเอาแบบที่ได้นั้นไปผลิตต่อ ซึ่งมีบางชุมชนใช้แบบบรรจุภัณฑ์ที่ได้นี้กับสินค้าของตนแล้วส่งขายต่อในต่างประเทศ ซึ่งได้รับความสนใจจากต่างชาติในแถบเอเชีย ตัวอย่างเช่น จีน อินโดนีเซีย บรูไน มาเลเซีย นักศึกษาได้รับความภูมิใจ สรุปได้ว่ามีผู้รับประโยชน์ประโยชน์ ๔ ส่วน ได้แก่

๑. ชุมชน : เพราะโดยปกติแล้ว ค่าใช้จ่ายในการออกแบบนั้นจะสูงมาก
๒. นักศึกษา : ได้เรียนรู้ของจริง มีเครือข่ายการออกแบบ และมีรายได้
๓. อาจารย์ : ได้รับองค์ความรู้ มีเครือข่าย ได้รับการยอมรับ และยังเป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัย
๔. มหาวิทยาลัย : เป็นชื่อเสียงแก่มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยได้รับการยอมรับจากชุมชนว่าเป็นที่พึ่งได้และมหาวิทยาลัยยังได้เครือข่ายที่จะต่อยอดไปสู่ความร่วมมือด้านอื่นๆ อีกด้วย

ความท้าทายต่อไปของผมคือการนำนักศึกษาไปออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน (One District One Product : ODOP) ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ODOP) ซึ่งโดยปกติแล้ว สปป.ลาว จะได้รับทุนสนับสนุนที่เรียกว่าทุนไจก้า (JICA) เพื่อมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ จึงถือเป็นโอกาสที่อาจารย์ผู้สอน หรือมหาวิทยาลัยจะได้ขยายตัวไปในต่างประเทศ โดยเริ่มจากประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง และไจก้าจะให้ทุนสนับสนุน ส่วนนักศึกษาก็ได้เรียนรู้เรื่องศิลปวัฒนธรรมที่จะนำมาพัฒนาบรรจุภัณฑ์ สปป.ลาว มีภาษาในการสื่อสารใกล้เคียงกันกับเราทำให้ง่ายต่อการติดต่อสื่อสารเนื่องจากนักศึกษาของเรายังอ่อนภาษาอังกฤษ ผมจึงเลือก สปป.ลาว เป็นประเทศแรกในการออกไปสู่อาเซียน ซึ่งศูนย์กลางของ ODOP ของลาวนั้นอยู่ที่เมืองสะหวันนะเขต ซึ่งนักศึกษาของเราสามารถเดินทางไปไม่ยากด้วยการข้ามฝั่งไปจากจังหวัดมุกดาหาร แต่ทั้งนี้ต้องขอการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนและช่วยประสานงานกับทางหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือมหาวิทยาลัยดงโคก ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติ ซึ่งมีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์แต่ขาดแคลนอาจารย์ด้านการออกแบบ สำหรับในประเทศไทยก็จะมีกรขยายความร่วมมือไปยังจังหวัดชัยนาท ตามที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยนาทประสานงานมา

สำหรับผู้ต้องการเอกสารการประกวดเรื่องนี้ สามารถเข้าถึงได้ทาง <http://webkm.rmutp.ac.th/> หรือ ติดต่อโดยตรงกับศูนย์การจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โทรศัพท์หมายเลข ๐ ๒๒๘๑ ๑๘๓๓ หรือ อีเมลล์ : km@rmutp.ac.th

